

همکاری متقابل بمنظور کاهش صدمات زیست محیطی و افزایش بهره‌وری اقتصادی

(راه‌حلی برای مقابله با معضلات منطقه‌ای با تأکید بر تکنیک‌های مدیریتی سازگار با
شرایط اقتصادی و اجتماعی یک منطقه خاص)

اجرای یک پروژه سازنده و پایدار در منطقه ای بحران زده

در منطقه ای محروم و جنگ زده در جنوب کشور مالی، پروژه ای در حوزه مقابله با بحرانهای زیست محیطی و تغییرات آب و هوایی به اجرا درآمده است. این پروژه از دو منظر حائز اهمیت است:

- 1- ارائه راه حل های موثر در زمینه توانمند سازی اقتصادی و بهبود شرایط زیست محیطی
- 2- حل معضلات اجتماعی و ایجاد همکاری متقابل میان گروه هایی که در صدد حذف یکدیگر بودند.

شرایط ویژه این منطقه و نحوه طراحی و اجرای پروژه اقتصادی و زیست محیطی درسهایی در بر دارد که میتواند الگویی باشد برای درک بهتر و عمیق تر در حوزه مدیریت اقتصادی و اجتماعی.

بررسی ابعاد گوناگون پروژه (طراحی اولیه)

اهداف اصلی کدامند؟

افزایش
بهره‌وری

برقراری همکاری
متقابل اجتماعی-
اقتصادی

مبارزه با
تغییرات آب
و هوایی

بر چه مبنایی اهداف انتخاب شدند؟

نیازهای بلند
مدت منطقه

محدودیت‌های
ساختاری

منابع مالی
موجود

سرمایه‌های
انسانی

نیازهای
فوری منطقه

تحقیقات مقدماتی (تاریخچه منطقه هدف در تمام حوزه ها)

به سبب بروز جنگ و فضای امنیتی نا مناسب، بیش از یکصد هزار نفر مجبور به ترک خانه و منابع اقتصادی خود شده اند.

گوناگونی تولیدات اقتصادی:

پس از بازگشت مهاجران به مناطق مسکونی خود (بعد از حدود هیجده ماه) و آرام شدن محیط امنیتی، دور تازه ای از مشکلات عدیده امنیتی، مالی، و اقتصادی به سبب از بین رفتن زیرساختهای منطقه بروز پیدا کرد:

پایه ای ترین اصل اقتصاد: کمبود منابع و رقابت

بدو دلیل عمده زمینهای بسیار کمی برای چرای دامها باقیمانده است:

جنگ داخلی و
جابجایی جمعیتی

استفاده نامناسب
از چراگاهها و
چرای بی رویه

بعلاوه کشاورزان نیز با مشکلات عمده ای روبرو شده اند:

تغییرات
گسترده
اقلیمی

ناکارآمدی
روشهای سنتی و
هزینه بر بودن
آنها

از بین رفتن
منابع آب

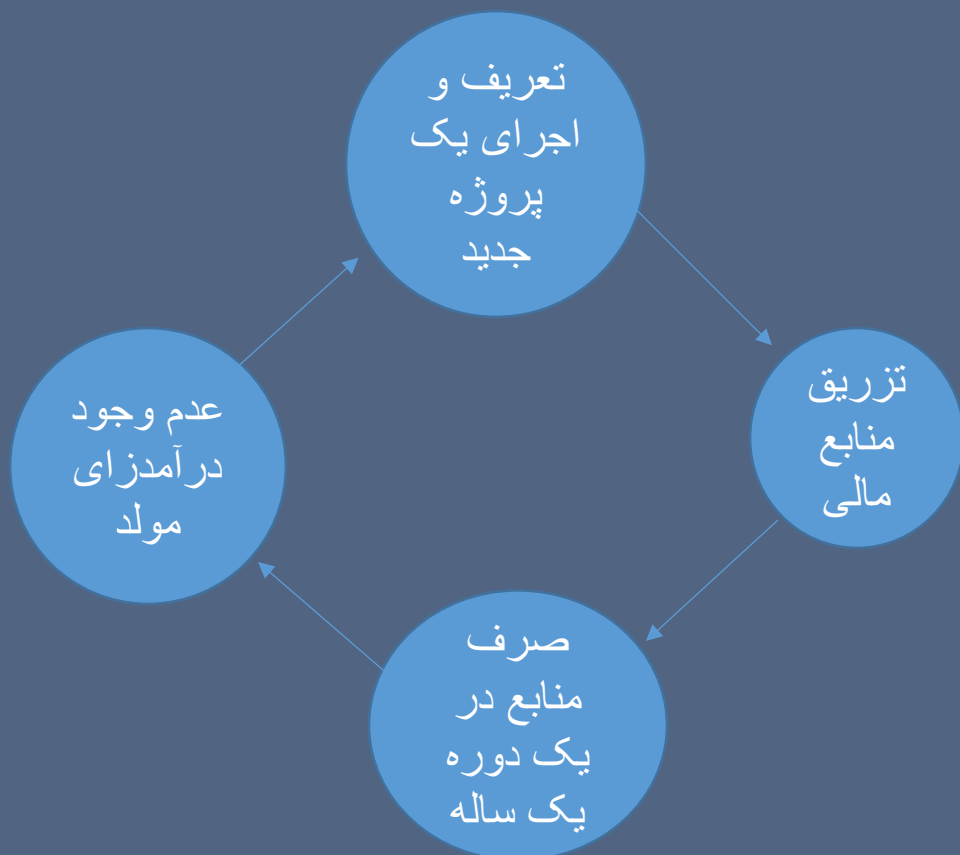
دور جدیدی از درگیریهای شدید بدلیل کمبود منابع و نیاز روافزون به غذا و درآمد آغاز شده است.

اجرای پروژه های توانمند سازی اقتصادی با شکست روبرو شده است!

علیرغم اجرای چندین پروژه اقتصادی، نتایج قابل توجه ای بدست نیامده است!

سرمایه های قابل توجه ای در منطقه به هدر رفته است!

شکل گیری یک چرخه معیوب:

بوضوح قابل مشاهده است که این راه به نتیجه نخواهد رسید.

دلیل اصلی شکست پروژه چیست؟

در فاز اولیه، بمدت شش ماه کارشناسهای اقتصادی و تکنسینهای کشاورزی به منطقه اعزام شدند و با برگزاری کلاسهای آموزشی و ترویجی بسترهای لازم را آماده نمودند.

منابع مالی میان کشاورزان و دامداران با نظارت کارشناسان اقتصادی تقسیم شد.

در پایان شش ماه اول، نتایج بدست آمده هیچکدام از اهداف اولیه طرح را تامین نکرده است!

سه دور دیگر از پروژه های مشابه به اجرا درآمده است، اما تمامی نتایج بدست آمده از ارزیابی های دقیق نشان از شکست کامل پروژه دارند!

کمبود
منابع آب

شکل گیری دور
جدیدی از
درگیریهایی
منطقه ای

از بین
رفتن
چراگاهها

به نظر میرسد تمامی موارد تحقیقی و اجرایی لازم مد نظر بوده است. تنها موردی که محل اشکال است، توجه به خصوصیات منابع انسانی منطقه مورد نظر است.

همکاری متقابل رمز موفقیت پروژه اقتصادی

آنچه در طرحهای اجراشده گذشته مفقود بوده است، توجه مبنایی به نقش عامل انسانی است. در دور تازه اجرای پروژه های اقتصادی در منطقه یک اولویت اصلی مد نظر بوده است:

همکاری سازنده میان
تمامی نقش آفرینان یک
پروژه

سالها جنگ و درگیری میان گروههای مختلف محلی باعث بوجود آمدن جو خصومت میان گروههای فامیلی کوچک شده است.

سرمایه های منطقه بسیار ناچیزند. کمبود زمین های حاصلخیز، مراعات مناسب، و منابع آب بر شدت رقابت های خشن افزوده است.

برای موفقیت طرحهای زیست محیطی و اقتصادی همکاری میان تمام گروهها الزامی است.

طراحی و اجرای یک پروژه جدید

با رعایت اصول مذکور، دور جدیدی از پروژه های توانمند سازی آغاز شده است.

پروژه های ناکارآمد بمدت سه سال به اجرا درآمدند.

علیرغم ناکارآمدی در اجرا و عدم بازدهی مناسب، این تجربیات ناموفق درسهایی ارزشمند به ارمغان آوردند.

با مبنا قرار دادن این درسها، در دور جدید اجرای پروژه های توانمند سازی ظرفیت ها و تهدیدهای موجود کاملاً شناسایی شده و متناسب با نیازهای محلی برنامه ریزی شده است.

کلید اصلی موفقیت:

همکاری
تقابل

استفاده از دانش و امکانات موجود و برنامه ریزی برای آینده

در طی دو سال گذشته، دور جدیدی از پروژه های توانمند سازی به اجرا درآمده است.

کشاورزی، دامپروری، و توجه اساسی به حفظ زیست بوم محورهای اصلی طرحهای به اجرا درآمده می باشند.

محور کلیدی تضمین کننده موفقیت:

محوریت
توسعه انسانی
وبومی

موتور محرکه یک پروژه موفق و پایدار چیست؟

در حوزه توانمندسازی و کارآفرینی اجتماعی، تئوریهای گوناگونی مطرح است. هر کدام از این نظریات در تعریف یک پروژه موفق بر یک بخش تاکید ویژه دارند و آن را بعنوان قلب و موتور محرکه پروژه مطرح مینمایند.

حال سوال اینجاست که چگونه میتوان از میان انبوهی از مباحث نظری مطروحه در این حوزه به الگویی ساده و قابل اتکا دست یافت؟

در این زمینه، توجه به سه عنصر اساسی میتواند راهگشا باشد:

پایه گذاری یک
چرخه هماهنگ
و پایدار

محوریت
توسعه انسانی
و بومی

تجربیات
موفق و ناموفق

رویکردی غنی از لحاظ نظری و کارآمد در حوزه اجرا

بر طبق یک قانون کلی: بدون داشتن پایه های علمی و نظری، هیچ طرحی امکان کسب موفقیت نخواهد داشت.

همچنین، توقف در حیطه بحث های صرفا نظری و علمی منجر به اثرگذاری سازنده نخواهد شد.

ترکیب دو عنصر علم و اجرا تضمین کننده موفقیت یک پروژه سازنده و پایدار است.
توجه به عناصر مذکور ترکیب مورد نظر را به ارمغان می آورد:

نتایج بدست آمده

پس از دو دوره اجرای پروژه با رویکرد جدید:

میزان تولیدات کشاورزی جوابگوی نیاز اهالی منطقه است.

بررسی های دقیق از جانب متخصصین سازمان ملل نشان میدهد که روند تخریب پوشش گیاهی و فرسایش خاک بشدت کاهش یافته است.

تنش های قومی و گروهی تقریبا از بین رفته است و دشمنان سابق اکنون در سایه همکاری های متقابل اقتصادی در یک پروژه اقتصادی سهیم هستند.